

MICHAEL REAVES ÉS MAYA KAATHRYN BOHNHOFF
Az utolsó lovag

A sorozatban kiadónknál megjelent:

LEGENDÁK

Tim Lebbon:
Távoli csillagok

John Jackson Miller:
Az elveszett Sith-törzs

Joe Schreiber:
Halálvilág

The Old Republic

Drew Karpshyn:
Revan

Paul S. Kemp:
Árulás

Sean Williams:
Végzetes szövetség

Drew Karpshyn:
Megsemmisítés

John Jackson Miller:
Kóbor lovag

Darth Bane trilógia

Drew Karpshyn:
Pusztítás útja
A Kettő Szabálya
A gonosz dinasztia

James Luceno:
Darth Plagueis

James Luceno:
A megtévesztés leple

Joe Schreiber
Vesztegzár

Timothy Zahn:
Kirajzás

Alan Dean Foster:
A közelgő vihar

Steven Barnes:
A Cestus csapda

David Sherman–Dan
Cragg
Jedi próba

Matthew Stover:
Töréspont

Karen Traviss:
Életre-halálra

Republic Commando

Karen Traviss:
Tűzharc
Coruscant
Színvallás
A 66-os parancs

Klónháborús játszmák

Karen Miller:
Árnyak közt
Ostrom

MedStar duológia

Michael Reaves és Steve
Perry:
Harctéri sebészek
Jedi gyógyító

Sean Stewart:
Yoda: Sötét találkozó

James Luceno:
A gonosz útvesztője

John Jackson Miller:
Kenobi

James Luceno:
Sötét Nagyúr

Karen Traviss:
501.

Coruscanti éjszakák

Michael Reaves
A Jedik alkonya
Az árnyak utcája

Michael Reaves:
Az Erő mintázatai

Michael Reaves–Maya
Kaathryn Bohnhoff:
Az utolsó lovag

Sean Williams:
Tomboló erő

Joe Schreiber:
Halálosztag

Sean Williams:
Tomboló erő II.

Michael Reaves–Steve
Perry:
Halálcsillag

Michael Reaves–Maya
Kaathryn Bohnhoff:
Árnyjáték

Timothy Zahn:
Gazfickók

Timothy Zahn:
Hűség
Válaszutak

James S. A. Corey:
Tolvajbecsület

Martha Wells:
Pengeélen

**Fejvadász háborúk
trilógia**

K. W. Jeter:
A mandalori páncél
Boba Fett kelepceje
Értékes zsákmány

Matthew Stover:
Luke Skywalker
és a Mindor árnyai

Troy Denning:
A Tatuin szelleme

Thrawn trilógia

Timothy Zahn:
A Birodalom örökösei
Sötét erők ébredése
Az utolsó parancs

Jedi Akadémia trilógia

Kevin J. Anderson:
Új rend
Sötét oldal
Az Erő bajnokai

Michael A. Stackpole:
Én, a Jedi

Thrawn keze duológia

Timothy Zahn:
A múlt kísértete
A jövő látomása

Timothy Zahn:
A túlélők keresése

Paul S. Kemp:
Áramlatok
Hullámtörés

KÁNON

Christie Golden:
Sötét tanítvány

James Luceno:
Katalizátor

E. K. Johnston:
Ahsoka

Paul S. Kemp:
Sith nagyurak

James Luceno:
Tarkin

Beth Revis:
A lázadás hajnala

Timothy Zahn:
Thrawn

John Jackson Miller:
Új hajnal

Claudia Gray:
Elveszett csillagok

Alexander Freed:
Alkony század

Claudia Gray:
Leia, az Alderaan
hercegnője
Bizonyos szemszögből

Alexander Freed:
Zsivány Egyes

Christie Golden:
Inferno osztag

Kevin Hearne:
A Jedik örököse

Utóhatás trilógia

Chuck Wendig:
Utóhatás
Adósság
A Birodalom vége

Claudia Gray:
Vérvonal

Delilah S. Dawson:
Phasma

Alan Dean Foster:
Az ébredő Erő

Jason Fry:
Az utolsó Jedik

Saladin Ahmed,
Rae Carson, Mira Grant,
John Jackson Miller:
Canto Bight

KÉPREGÉNYEK

Star Wars
Skywalker lesújt

Leszámolás
a csempészek holdján
A lázadó börtön
A Harbinger utolsó
útja
Yoda titkos háborúja
A Sikolyok Fellegvára

Darth Vader

Vader
Árnyak és titkok
A shu-toruni háborúk
A játszmák vége

Vader lezuhan

Darth Maul

Doktor Aphra

STAR WARS™

AZ UTOLSÓ LOVAG

MICHAEL REAVES ÉS
MAYA KAATHRYN BOHNHOFF

SZUKITS
KÖNYVKIADÓ
ALAPÍTVÁ 1929



A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:

STAR WARS: THE LAST JEDI
by Michael Reaves and Maya Kaathryn Bohnhoff
Del Rey, an imprint of The Random House
Publishing Group, a division of Random House,
Inc., 2013

© & TM 2018 Lucasfilm Ltd.
All Rights Reserved.
Used Under Authorization.

Cover art copyright © 2018 by Lucasfilm Ltd.

Translation copyright © 2018 by Szukits Könyvkiadó

Fordította
NÉMETH ANIKÓ

ISBN 978-963-497-460-4

Szaklektor: Szente Mihály
Lektor: Juhász Ferenc
Tördelés: KARAKTERTAX BT., Szvoboda Gabriella
Színre bontás, tipográfia: OMG Partner Bt.
Felelős kiadó: Szukits László és Szukits Gábor

Generál Nyomda Kft.
Felelős vezető: Hunya Ágnes

*Családom tagjainak, akiket nem zavart,
hogy másról sem beszéltem, mint a droidokról,
fénykardokról és Erőhasználókról.
És mert figyelmeztettek rá, hogy még egy Jedinek is
szüksége van evésre, alvásra és tiszta ruhára.*

MKB

Ezt a kötetet Grant Fairbanksnek ajánlom

JMR

Szereplők

Aren Folee, antari szektorőr (ember nő)

Darth Vader, Sith nagyúr (ember férfi)

Degan Cor, a toprawai ellenállás vezetője (ember férfi)

Den Dhur, volt újságíró (sullusti férfi)

Geri, ellenálló szerviztechnikus (tizenéves rodiai fiú)

I-5, protokolldroid

Jax Pavan, Jedi-lovag (ember férfi)

Laranth Tarak, szürke paladin (twi'lek nő)

Magash Drashi, dathomiri boszorkány, az Éneklő Hegy klán tagja
(zabrak-ember nő)

Pol Haus, körzeti rendőrprefektus (zabrak férfi)

Xizor herceg, a Fekete Nap vigója (falleen férfi)

Probus Tesla, inkvizítor (ember férfi)

Sacha Swiftbird, antari szektorőr (ember, nő)

Sheel Mafeen, költőnő (togruta nő)

Thi Xon Yimmon, Ostorcsapás-vezér (cereai férfi)

Tuden Sal, Ostorcsapás-ügynök (sakiyai férfi)

Tyno Fabris, a Fekete Nap alvezére (arkaniai férfi)

Réges-régen, egy messzi-messzi galaxisban...

*„A Jedik kipusztultak.
Elhamvadtak a világegyetemben.”*

Tarkin nagymoff

Első rész

***Hatalmasabb,
mint a birodalmak***

Első fejezet

– A *Far Ranger* sakiyai teherszállító engedélyt kér az indulásra.

I-5 tökéletesen utánozta Tuden Sal rekedtes, mély hangját. Aki csak hallotta – pontosabban: amelyik hangelemző rendszer csak érzékelte –, ebből biztosan nem következethetett arra, hogy a sakiyai kereskedő valójában egy menedékházban üldögél valahol az alkonyati negyedben, a Nyugati Kikötő közelében, és aljas merényletet tervez a Birodalom ellen. Senki sem sejtette tehát, kivéve a *Far Ranger* legénységének tagjait és magányos utasát.

Jax Pavan kezét a *Far Ranger* kormányán tartva azon kapta magát, hogy lélegzet-visszafojtva várja a pillanatot, amikor a Nyugati Kikötő légiforgalom-irányítója megadja nekik az engedélyt a felszállásra. Halkan kifújta a levegőt, hogy szabaduljon a feszültségtől, és ellenállt a készletnek, hogy az Erő révén kinyúljon a diszpécser felé, és noszogatóképpen oldalba bökje. Nagy volt a kísértés, de úgy érezte, az lesz a legjobb, ha ellenáll neki. Még egy ilyen jelentéktelennek tűnő apróság is elég lehet ahhoz, hogy Darth Vader felfigyeljen a mozgásukra... már amennyiben Vader – az esélyek ellenére – még életben van.

Jax pedig biztosra vette, hogy él. Jóllehet az utóbbi időben nem érzékelte a Sötét Nagyúr jellegzetes, markáns nyomát az Erő szövetében, nehéz felfogni egy ilyen hatalmas és ennyire koncentrált gonosz erő megszűnését, elpusztulását, megsemmisülését. És amíg nem látja Darth Vader holttestét a saját szemével, amíg nem érin-

ti meg őt a szálakkal, amelyek őt magát kötötték össze az élő, eleven Erővel, és nem érzi ennek viszonzását...

Nos, Jax tudta, hogy nem lehet elég óvatos, amíg ez be nem következik.

És ha már az óvatlanságból elkövetett hibáról van szó... nem túl hosszú ideje hallgat már a forgalomirányító a vonal túloldalán? Lehet, hogy valakinek szemet szúrt a teherhajó viszonylag friss keltezésű sakiyai regisztrációja, és ennek alapján máris összefüggésbe hozta egymással a járművet és Jax Pavant?

Lehet, hogy túl sokat feltételezek?

– *Far Ranger*, jóváhagytuk az útvonalat. Az indulása időablaka pedig...

Csend támadt, és Jax ismét visszatartotta a lélegzetét. I-5 vetett rá egy pillantást, és hagyta, hogy két foszforeszkáló gyöngyszeme balról jobbra vándoroljon fotoreceptora felső külső peremei mentén. A droid esetében ez a szemforgatás megfelelője volt.

– Kerek tíz perc. Amikor jelt adok.

– Rendben – mondta I-5.

– Felkészülni!

– Elkezdjük a felszállást – közölte I-5. Megszakította az adást, és Jax felé fordult. – A tiéd a hajó. És egyetlen cirkálót sem látok, amely követhetne minket.

Jax elengedte a füle mellett a droid élcelődő megjegyzését. Bal kezével előrenyomta a tolóerő-szabályzót, a jobbal pedig előbb fel-, majd hátrahúzta a kormányt. A hajó, amely egy módosított Action VI koréliei teherhajó volt, felemelkedett az úrkikötő hangárjából, és elindult az éjszakai égbolt felé, amelyet még most is ragyogó fény koszorúzott. Jax érezte a jármű remegését a kormányon keresztül. És azt is, hogy a hajó egyé vált azzal az akaratával, hogy mielőbb távozzon Coruscant-ról. Olyannyira így volt, mintha maga a *Far Ranger* is mindennél jobban vágyott volna arra, hogy átléphessen a hipertérbe, még mielőtt maga mögött hagyta volna a légkört.

Az ég látványa ciklikusan változott. Miközben a hajó egyre magasabbra tört, az égbolt előbb pirkadatba hajolva melegedni kezdett, aztán szürkületre váltva ismét elfeketedett, majd pedig az

újabb hajnalhasadást követően az úr egységes feketéjét öltötte magára. Sehol sem látszottak csillagok, a városbolygó ragyogó tündöklése az éjszakai oldalon pedig elég erős volt ahhoz, hogy még a közeli nebula, a Mag fényét is teljesen elnyomta.

I-5 elküldte az utolsó üzenetet a légi irányításnak, Tuden Sal mély és reszelős hangját utánozva.

– A *Far Ranger* távozott.

– Vettem, rendben. Tiszta égboltot!

A droid megszakította a vonalat, Jax pedig a keringési pálya síkja fölé navigálta a hajót, korrigálta az útvonalat, és betáplálta az első ugrás koordinátáit a robotpilótának. Azután hátradólt az ülésben, hogy rendezze gondolatait.

Érintést érzett – a gondolataiban és a karján is. Laranth volt az. Jax csak a fejét fordította felé, miközben felnézett rá. A nő mosolyogva figyelte. Vagy legalábbis olyan arckifejezéssel, amely képességei szerint a legjobban megközelítette a mosoly fogalmát: szájának egyik sarka legalább egy milliméterrel feljebb húzódott.

– Csak nem vagyunk idegesek? – kérdezte Laranth. – A fegyverkamrában egész idő alatt éreztem, hogy szorongsz.

– Mit csináltál odafent?

– Az új kioldószerkezettel ismerkedtem.

– Csak nem vagyunk idegesek? – kérdezte Jax színészkedve és mosolyogva.

– Ez inkább csak előrelátás – felelte Laranth. Megszorította Jax karját, és kitekintett az elülső ablakon. – Repesni fogok a boldogságtól, ha egyszer végre kijutunk ebből a gravitációs mezőből. Másfélszer nagyobb itt a forgalom, mint kellene. Az ott látható hajók közül – biccentett a legközelebbi útitársaik, azaz egy toydariai gabonaszállító és egy koréiai magánjacht felé – most már bármelyik célba vehet minket.

– Ezt csak a paranoiás félelem mondatja veled – nyugtatgatta Jax. – Tudnék róla, ha Vader szemmel tartana minket. Azaz tudnánk róla.

– Vader szemmel tart minket. Na, ez egy valóban örömteli hír – szólalt meg Den Dhur, fellépett a hídra, és beült a pótülésre Jax

mögé. – Remélem, hogy a krematóriumon túlról figyeli minden lépésünket.

– Ez paranoia – jelentette ki I-5. – Ez is csak egy újabb emberi érzés, amely értelmezhetetlen számomra. Egy szuperhúrnál is hosszabb azoknak az élő és élettelen dolgoknak a listája, amelyek ebben a galaxisban találhatóak, és képesek teljesen kiirtani titeket... a tényleges veszély azonban a jelek szerint nem elég nektek: ti, biológiai lények nem is lehettek boldogok anélkül, hogy ki ne találjátok egy sereg mumust magatoknak, akiktől még jobban retteghettek.

Jax egy szót sem szólt. Azóta, hogy legutóbb konfrontálódtak a Sötét Nagyúrral, és eközben az egyik Ostorcsapás-csapatuk elárulta őket, egy másik önfeláldozó pedig megpróbálta megölni Vadert, még pletykákat sem hallottak arról, hogy hol tartózkodhat, vagy milyen állapotban van. Nem érkezett jelentés a HoloHálózatról, nem kaptak fülest magas rangú tisztviselőktől, nem jutottak el hozzájuk feltételezések vagy történetek olyan különféle élőlényektől, amelyek például a Feketegödör nyomornegyedben és a Déli Mélyszinteken élnek. Olyan volt, mintha Vader fogalma is megszűnt volna létezni a fizikai testével együtt.

Jax azonban továbbra sem hitte el, hogy nemezise meghalt, hiába is szerette volna, hogy így legyen. Az egész forgatókönyv valahogy túlságosan tökéletesnek tűnt. Mintha valamilyen hatásos drog rabja lenne, amely kiszámíthatatlanul feljavítja Erőképességeit, Vader ádázul támadott és vagdalkozott, hogy távol tartsa magától az orgyilkosjelöltet. A felszabaduló energia elégnek bizonyult ahhoz, hogy nyomtalanul megsemmisüljön szerencsétlen Haninum Tyk Rhinann, aki a végső határig elmenve a szakadék szélére lökte Vadert – a szó átvitt értelmében és konkrétan is. Mindketten hatalmasat zuhantak. Rhinann szörnyethalt.

Vader nyomtalanul eltűnt.

Ha Darth Vader egy közönséges emberi lény – vagy akár csak egy normális Jedi – lenne, Jax elhinné róla, hogy ő is életét vesztette akkor. Csakhogy Vader egyik kategóriába sem tartozott. Egyszerre volt több és kevesebb is, mint egy emberi lény. Ahogyan Jedi is. Az emberi és nem emberi tulajdonságok fúziójának ha-

talmas és erős megtestesülése volt. Egy Sith... aki valaha a barátjának nevezte Jaxet. Jax gyanította – nem, nem is csupán gyanította, hanem tudta –, hogy Darth Vader egykor és valamilyen formában Anakin Skywalker lehetett. Érezte ezt az Erőn keresztül, és megerősítette sejtését a legutolsó találkozásukkor Vader egy nyelvbotlása, amely akár szándékosan elejtett megjegyzés is lehetett.

A férfi, aki nem fog meghalni.

– Megosztod velünk ezt a terhet, Jax? – kérdezte Den. Tekintete egyedül lustaságról árulkodott. – Sikerült észlelned valamit Vaderrel kapcsolatban azóta...? – A sullusti megmozgatta vastag ujjait: robbanást érzékeltető mozdulatot tett.

Jax megrázta a fejét.

– Semmit. Csakhogy azt gondolom, tudnék róla, ha meghalt volna, Den. Nagy változás lett volna érezhető az Erőben, ha megsemmisült volna egy ilyen hatalmas, koncentrált energiával rendelkező lény.

– Én viszont láttam a lángoló utórezgéseket az epicentrumból – vetette ellen Den. – Vagy ez nem is elmozdulás volt?

– Nem, csak egy tűzijáték. Főleg villanások, kevés anyaggal kísérvé. Ahhoz elégnek bizonyult, hogy végezzen Rhinannel. De nem gondolnám, hogy Vadert is megsemmisítette volna.

A sullusti Laranth-ra pillantott.

– Te sem örülsz? – kérdezte.

– Sajnálom, Den, de nekem is ez a véleményem. Lehet, hogy Vader súlyosan megsebesült, és most egy baktatartályban regenerálódik valahol, de biztosan nem halt meg. Legfeljebb abban reménykedhetünk, hogy elég sokáig eltűnik a színről, és eközben biztonságos helyre vihetjük Yimmont.

– Te most Yimmontól jöttél, ugye? – kérdezte Jax Dentől, majd miután a sullusti bólintott, hozzátette: – Milyennek látod az állapotát?

Den megvonta a vállát.

– Nagyjából úgy fest, mint ez várható egy olyan fickótól, akit már négyszer is meglegyintett a halál az elmúlt három hét során.

Jax vett egy nagy lélegzetet, majd lassan kifújta a levegőt. Éppen az ilyen közeli, már-már végzetes összecsapások miatt kellett eltávolítaniuk Thi Xon Yimmont Coruscantról. Ő annak az ellenállási sejtnek a vezetője, amely a Birodalom ellen szerveződött, és amelyet a helybeliek Ostorcsapás néven ismertek. A szervezet számtalan alkalommal volt már a birodalmi erők célpontja az utóbbi hetekben. Kétszer is csak azért sikerült elhárítaniuk a veszélyt, mert még épp időben figyelmeztette őket Jax és csapata egyik barátja, egy Pol Haus nevű zabrak, aki rendőrprefektus volt.

Ironikus módon akár megtiszteltetésnek is tekinthették, hogy a birodalmiak ilyen nagy figyelmet szentelnek az Ostorcsapásnak, ezen belül is különösképpen Yimmonnak: azt jelentette ugyanis, hogy már nem egyszerűen bosszantónak találják, hanem fenyegetőnek minősítik a fellépésüket. Lehetséges, hogy a Birodalom összefüggésbe hozta egymással a Birodalmi Központtal szemben szerveződő helyi ellenállást és a szélesebb körű mozgalmat, amely egyre több és több távolabbi világban kezdte felütni a fejét. A gyakorlatban ez azt jelentette, hogy az utóbbi néhány hónapban megváltozott a birodalmiak rájuk vonatkozó parancsa. A korábbi „lőjeteik rájuk, ha az utatokba kerülnek” helyett az utasítás most már így hangzott: „kutassátok fel őket, kövessétek a nyomukat, és semmisítsétek meg valamennyit!”.

A császár mostanra taktikát váltott. Az utóbbi időkben tett megsemmisítési kísérletekben már nem vettek részt az Erőt szimuláló, ragadozómadár-szerű inkvizítorok. A támadásokat most már az Erőt nem érzékelő fejevadászok és a harci droidok indították. Olyan benyomást keltett mindez, mintha a császár egész egyszerűen minden rendelkezésére álló erőt és fegyvert bevetne ellenük, miután hiába próbálta, nem sikerült Yimmon és csapata ellen fordítania az Erőkapacitásait.

Jax szeretne volna hinni, hogy ezek a már egy kétségbeesett zsarnok óvintézkedései, aki épp most veszítette el leghatékonyabb fegyverét. Ugyanolyan erősen akarta hinni, hogy így van, mint azt, hogy Vadernek vége. Igen ám, de...

A férfi, aki nem fog meghalni.

Megrázta magát, mert rádöbbsent, hogy úgy gondol Darth Vaderre, mint végzetszerűen elkerülhetetlenre... és halhatatlanra.

Bármilyen legyen is a rút igazság, amely táplálja ezt az érzést, Jax nem engedhette meg magának, hogy elvonja a figyelmét a kőkemény valóságtól, miszerint a Birodalom célja az Ostorcsapás-ellenállók kiirtása. A Birodalom, amely egy durva és utálatos hierarchikus szervezet volt, úgy vélte, az lesz a legjobb, ha az ellenállók agyállományát pusztítja el. Yimmont azonban – akinek kettős agykérges volt, emellett saját csapattal is rendelkezett, beleértve egy Jedit, egy szürke paladint és egy érző droidot is –, ugyancsak kemény fából faragták: nem lett volna könnyű megölni, de akár foglyul ejteni sem. Ugyanakkor közeledett a végső kísérlet pillanata. Talán túlságosan is közel volt már. Számos kirakat és tucatnyi ártatlan polgár esett eddig áldozatul, akik véletlenül ott tartózkodtak a kocsmák közelében, amelyet az Ostorcsapás-üzenetek átadásának helyszínéül használtak.

Jax képtelen volt szabadulni a legutóbbi támadás utáni utca látványának emlékeitől. Holttestek heverték a járdákon, az ózon szűrő szaga szállt a nehéz levegőben, az épületek falain emberek fotonikus lenyomatai sorakoztak, megannyi „fordított” árnyékként, amelyek az azonnal bekövetkezett halál pillanatát rögzítették. És ugyanígy kísértette egy fojtogató érzés: az egész környék visszatartotta a lélegzetét, felkészülve egy égbekiáltó dühkitörésre... egy üvöltésre, amely süket fülekre talál.

Úgy tűnt, az ellenállás bármilyen formája kudarcra ítélt a Birodalommal szemben. Jaxnek azonban hinnie kellett, hogy nem így van.

Szinte egyöntetűen támogatták a döntést, hogy el kell távolítani az ellenállás vezetőjét a Birodalmi Központból. Az egyetlen hang, amely ettől eltérő véleményt fejezett ki, éppenséggel Yimmonné volt. Csak hosszas győzködés után sikerült végül rávenni, hogy fogadja el ő is, miszerint az a legbölcsebb lépés, amit tehetnek, hogy a műveleti központjukat áthelyezik a Dantuinra.

És még épp időben.

Jax igyekezett szabadulni a rettegés érzésétől, amely azzal fenyegetett, hogy a hatalmába keríti. Aznap már vagy századik alkalom-

mal nyitotta ki a száját, hogy elárulja Laranth-nak, milyen „idé-
zést” kapott három nappal azelőtt egy cephalon Ostorcsapás-in-
formátortól. Csakhogy az óvatosság és Den jelenléte hallgatásra
intette.

– Visszamegyek, és beszélek Yimmonnal – mondta, miközben
felkelt a helyéről. – Átvennéd a kormányt?

Laranth bólintott, és beült Jax helyére, aki I-5-höz fordult.

– Hívjatok, amikor készen állunk a hiperugrásra, rendben?

– Nem bízol benne, hogy sikerül benavigálnunk a folyosóba?
– kérdezte a droid.

Laranth épp csak rápillantott Jaxre nagy, olajzöld színű sze-
mével.

– Természetesen bízom benned. Éppen csak egy elülső ülésre
van szükségem az ugráshoz. Igen, tudom, hogy ez észszerűtlen –
tette hozzá, amikor I-5 kételkedést kifejező csettintő hangot adott
ki magából. – Mindössze látnom kell hozzá a csillagok változását.
Ez így elfogadható számodra?

– Legyen meg a te akaratod – felelte a droid és a twi’lek vész-
jósló kórusban.

Jaxnek úgy tűnt, mintha Den Dhur halk nevetését hallotta vol-
na ekkor.

Thi Xon Yimmont egy duraplasztik asztal mellett üldögélve
találta, amely úgy nézett ki, mintha fából készült volna. Valójában
csak azért tűnt fának, mert Jax azt szerette. Azt akarta, hogy na-
gyobb úrutazásai során – amelyekre egyre gyakrabban került sor,
miután az ellenállási tevékenységek megsokszorozódtak és egyre
szélesebb körben elterjedtek – legyen valami, ami emlékezteti rá,
hogy léteznek még valahol olyan világok is, ahol vannak, sőt bur-
jánzanak az igazi, élő erdők.

Neki is volt egy igazi fája a kabinjában – egy miniatűr példány
egy kis kaspóban. Ajándékba kapta Laranth-tól, és noha több száz
éves volt már, megőrizte parányi méreteit. I-5 megmutatta Jaxnek,
hogyan metszették az ágait és szabályozták a növekedését a mii-
sai-nak nevezett ősi művészet mesterei. Jax is elsajátította ezeket